

De Bonte vliegenvanger

(Muscicapa hypoleuca)

door Mr. E. D. Maaldrink, Wierden (O.)

Toen ik in 1941 in Twente ging wonen, maakte ik voor het eerst kennis met de Bonte vliegenvanger, vroeger genaamd „Zwartgrauwe vliegenvanger”. Ik ben blij, dat deze laatste, lelijke naam langzamerhand minder wordt gebruikt.

Dicht bij mijn woonplaats bevindt zich een groot particulier bezit, afwisselend bestaande uit boerderijen en bossen van beperkte grootte.

Hier is genoemde soort thans zeer rijk vertegenwoordigd.

Ik mag als bekend veronderstellen, dat de Bonte vliegenvanger zich pas sinds een jaar of dertig algemeen verbreid heeft over het Oosten van het land.

Naar mijn mening zal het overvloedig ophangen van nestkasten, zoals zulks gebruikelijk is op de Twentse buitenplaatsen, zeer veel tot een snelle verspreiding hebben bijgedragen. Het terrein, waarover ik sprak, werd een 25 jaar geleden voorzien van 150 nestkasten, terwijl er nu ongeveer 160 hangen. In 1930 broedden daarin 6 paartjes Bonte vliegenvangers, welk aantal in 1952 was gestegen tot 65! In 1953 waren het er 53 en in 1954 32, doch in dat jaar werden ongeveer 30 kasten niet gecontroleerd. Toch was de populatie kennelijk gedund. Er kan dus van een zekere achteruitgang in aantal worden gesproken en de vraag is natuurlijk waar deze aan te wijten is. Ik vrees, dat de bespuitingen met insectendodende vergiften hier niet vreemd aan is. In de eerste dagen van Juni komt het geregeld voor, dat plotseling in meerdere nesten slechts dode jongen zitten.

Het zal zeker de moeite waard zijn eens na te gaan hoe het met de verspreiding van de soort buiten Twente en Achterhoek gesteld is. Aan de overzijde van de IJssel komt de Bonte vliegenvanger nog weinig voor. Uit Drente en Groningen staan mij in het geheel geen gegevens ter beschikking. Vanzelfsprekend houd ik mij voor berichten warm aanbevolen.

Ongetwijfeld is het interessant na te gaan hoe de grenslijn van het woongebied zich in Noord-Oostelijke richting uitstrekt tot aan de Skandinavische landen, waar de soort ook heel gewoon is.

Ringproeven brachten enkele aardige gegevens aan het licht. Zo bleken bijvoorbeeld enkele vogels de leeftijd van minstens 7 jaar bereikt te hebben. Jaarlijks scheen ongeveer de helft der volwassen vogels uit te vallen.

De jongen vertonen minder neiging terug te komen in het terrein, waar zij werden geboren dan de wijfjes om in haar oude broedgebied weer te keren.

Van de ongeveer 2000 vogels, welke ik ringde, werd er slechts één teruggemeld uit het buitenland en wel uit Spanje. De vogel werd in Mei 1949 als jong geringd en op 11 Augustus 1951 dicht bij de Baskische golf te Fuentarrabia nabij Irun gevonden. Dit wijst op een vrij vroege terugtrek van de soort in Zuid-Westelijke

richting.

Nadat de jongen omstreeks half Juni zijn uitgevlogen, zie ik meestal niet veel Bonte vliegenvangers meer, doch wel eind Augustus-begin September. Vermoedelijk zijn dit dan trekkers uit het Noorden. Of de families dadelijk met trekken beginnen, valt te betwijfelen, doch waarschijnlijk vallen ze minder op, doordat zij zich buiten het eigenlijke broedterrein verspreiden.
